

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 27

Ταχ. Κώδικας: 10183, Αθήνα

Πληροφορίες: Δρ.Αντώνιος Καρβούνης

Τηλέφωνο: 210 37 44 710

Φαξ: 210 37 44 713

E-mail: a.karvounis@ypes.gr

Με FAX & E-MAIL

Αθήνα, 15 Ιουλίου 2014

Α.Π. 28266

Προς:

- 1) Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
Δ/σεις Διοίκησης**
- 2) Δήμους και Περιφέρειες της
Χώρας**

**ΘΕΜΑ: Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα LIFE για το Περιβάλλον και τη Δράση
για το Κλίμα: Πρόσκληση υποβολής προτάσεων**

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε την πρώτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE για τη χρηματοδότηση έργων δράσης για το κλίμα. Μέσω του υποπρογράμματος LIFE για το περιβάλλον θα διατεθούν το 2014 238,86 εκατ. ευρώ για την ανάπτυξη και την εφαρμογή καινοτόμων τρόπων για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προκλήσεων σε ολόκληρη την Ευρώπη, με έμφαση στη διατήρηση της φύσης και της βιοποικιλότητας, την αποδοτικότητα των πόρων και την περιβαλλοντική διακυβέρνηση και πληροφόρηση.

1. Γενικά

Οι περιβαλλοντικοί πόροι είναι άνισα κατανομημένοι ανά την Ένωση, αλλά τα οφέλη τους αφορούν και γίνονται αισθητά από την Ένωση ως σύνολο. Η υποχρέωση που έχει η Ένωση να διατηρεί τους πόρους αυτούς προϋποθέτει τη συνεκτική εφαρμογή των αρχών της αλληλεγγύης και του επιμερισμού των ευθυνών, πράγμα που συνεπάγεται ότι ορισμένα περιβαλλοντικά και κλιματικά προβλήματα της Ένωσης αντιμετωπίζονται καλύτερα σε περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο. Από το 1992, τα προγράμματα LIFE έχουν διαδραματίσει ουσιώδη ρόλο για τη βελτίωση της αλληλεγγύης και του επιμερισμού ευθυνών όσον αφορά τη διατήρηση του κοινού αγαθού που συνίσταται στο περιβάλλον και το κλίμα της Ένωσης. Το πρόγραμμα LIFE αναμένεται να συνεχίσει να διαδραματίζει το ρόλο αυτό. Με δεδομένα τα χαρακτηριστικά και το μέγεθός του, το πρόγραμμα LIFE δεν μπορεί να επιλύσει όλα τα περιβαλλοντικά και κλιματικά προβλήματα. Στόχος του είναι να γίνει καταλύτης για την προώθηση αλλαγών στην ανάπτυξη και υλοποίηση πολιτικών, παρέχοντας και διαδίδοντας λύσεις και βέλτιστες πρακτικές για την επίτευξη των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων αλλά και προωθώντας καινοτόμες τεχνολογίες όσον αφορά το περιβάλλον

και την αλλαγή του κλίματος. Κατά την προσπάθεια αυτή, το Πρόγραμμα LIFE θα στηρίξει την υλοποίηση του γενικού ενωσιακού προγράμματος δράσης για το περιβάλλον έως το 2020 «Ευημερία εντός των ορίων του πλανήτη μας» («7ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον»).

Σε αυτό το πλαίσιο, οι γενικοί στόχοι το Προγράμματος LIFE είναι οι ακόλουθοι:

- Να συμβάλει στη στροφή προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, με αποδοτικότητα των πόρων και ανθεκτικότητα στην αλλαγή του κλίματος, στην προστασία και στη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος, καθώς και στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένης της στηρίξεως του δικτύου Natura 2000, και στην αντιμετώπιση της υποβάθμισης των οικοσυστημάτων.
- Να βελτιώσει την ανάπτυξη, την υλοποίηση και την επιβολή της περιβαλλοντικής και κλιματικής πολιτικής και νομοθεσίας της Ένωσης καθώς και να ευνοήσει και να προωθήσει την ολοκλήρωση και την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων σε άλλες πολιτικές της Ένωσης και στην πρακτική του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, μεταξύ άλλων και μέσω της αύξησης των δυνατοτήτων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.
- Να υποστηρίξει τη βελτίωση της περιβαλλοντικής και κλιματικής διακυβέρνησης σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένης της βελτιωμένης συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών, των ΜΚΟ και τοπικών παραγόντων.
- Να υποστηρίξει την υλοποίηση του 7^{ου} Περιβαλλοντικού Προγράμματος Δράσης.

Επιδιώκοντας τους εν λόγω στόχους, το πρόγραμμα LIFE θα συμβάλει στη βιώσιμη ανάπτυξη και στην επίτευξη των στόχων και σκοπών της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», του 7^{ου} Περιβαλλοντικού Προγράμματος Δράσης και άλλων ευρωπαϊκών στρατηγικών και σχεδίων σχετικών με περιβάλλον και κλιματική αλλαγή. Το νέο Πρόγραμμα LIFE με δύο υποπρογράμματα: ένα για το Περιβάλλον και άλλο για τη Δράση Κλίμα θα προωθήσει τους πιο πάνω γενικούς στόχους. Σημειώνεται ότι η δημιουργία του υποπρογράμματος για τη Δράση Κλίμα αναβαθμίζει την πρώην θεματική ενότητα της “κλιματικής αλλαγής” στα πλαίσια της Περιβαλλοντικής Πολιτικής και του μέρους της Διακυβέρνησης του LIFE+ . Το μέρος του «Περιβάλλοντος» του νέου προγράμματος καλύπτει τρεις τομείς προτεραιότητας: περιβάλλον και αποδοτικότητα των πόρων; φύση και βιοποικιλότητα; και περιβαλλοντική διακυβέρνηση και πληροφόρηση. Το μέρος της “Δράσης για το Κλίμα» καλύπτει τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής; την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή; και κλιματική διακυβέρνηση και πληροφόρηση. Το πρόγραμμα αποτελείται επίσης από μια νέα κατηγορία έργων, που χρηματοδοτούνται από κοινού, και τα οποία θα λειτουργήσουν σε μεγάλη περιφερειακή κλίμακα. Τα έργα αυτά θα έχουν ως στόχο την υλοποίηση της περιβαλλοντικής και κλιματικής πολιτικής και να ενσωματωθούν καλύτερα σε άλλους τομείς πολιτικής.

Οι γενικοί στόχοι επιδιώκονται μέσω των ακόλουθων υποπρογραμμάτων:

- α) το υποπρόγραμμα «Περιβάλλον»·
- β) το υποπρόγραμμα «Δράση για το Κλίμα».

Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος ανέρχεται σε 3,456,655,000 ευρώ με το ποσοστό της κοινοτικής επιδότησης να κυμαίνεται μεταξύ 55-100%.

2. Στόχος της πρόσκλησης

Η πρόσκληση καλύπτει προτάσεις και για τα δύο υπο-προγράμματα του LIFE (Περιβάλλον και Δράση για το Κλίμα). Για το υποπρόγραμμα για το περιβάλλον, η παρούσα πρόσκληση θα καλύψει επιχορηγήσεις για «παραδοσιακά» έργα, προπαρασκευαστικά έργα, ολοκληρωμένα (integrated) έργα, τα έργα τεχνικής βοήθειας και για έργα ενίσχυσης των ικανοτήτων. Για το υποπρόγραμμα για την Κλιματική Δράση, η παρούσα πρόσκληση θα καλύψει τις επιχορηγήσεις δράσης μόνο για "Παραδοσιακά" έργα και έργα ενίσχυσης των ικανοτήτων (οι άλλοι τύποι θα καλυφθούν από το 2015 και μετά).

3. Επιλέξιμες δράσεις

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την παρούσα πρόσκληση επιδοτούνται τα κάτωθι έργα:

- τα «παραδοσιακά έργα» που καλύπτουν τις κάτωθι θεματικές προτεραιότητες:
 - Περιβάλλον και αποδοτικότητα των πόρων.
 - Φύση και Βιοποικιλότητα.
 - Περιβαλλοντική διακυβέρνηση και πληροφόρηση.
 - Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής.
 - Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.
 - Κλιματική διακυβέρνηση και πληροφόρηση.

Τα προτεινόμενα «παραδοσιακά» έργα μπορούν να έχουν τις κάτωθι μορφές:

- ❖ πιλοτικά έργα·
 - ❖ έργα επίδειξης·
 - ❖ έργα βέλτιστων πρακτικών·
 - ❖ ολοκληρωμένα έργα·
 - ❖ έργα τεχνικής βοήθειας·
 - ❖ έργα οικοδόμησης δυναμικού·
 - ❖ προπαρασκευαστικά έργα·
 - ❖ έργα πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης και διάδοσης·
 - ❖ οποιαδήποτε άλλα έργα απαιτούνται για την επίτευξη των γενικών στόχων.
- τα «προπαρασκευαστικά έργα» που ορίζονται κυρίως από την Επιτροπή σε συνεργασία με τα κράτη μέλη για να υποστηρίξουν συγκεκριμένες ανάγκες για την ανάπτυξη και υλοποίηση της περιβαλλοντικής ή κλιματικής πολιτικής και νομοθεσίας της Ένωσης.
 - τα «έργα τεχνικής βοήθειας» που παρέχουν, μέσω επιχορηγήσεων για δράση, χρηματοδοτική στήριξη για να βοηθηθούν οι αιτούντες να

καταρτίσουν ολοκληρωμένα έργα, και ειδικότερα να διασφαλισθεί ότι αυτά τα έργα συμμορφώνονται με τον χρονισμό, τις τεχνικές και τις οικονομικές απαιτήσεις του προγράμματος LIFE σε συντονισμό με τους πόρους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, του Ταμείου Συνοχής, του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας, με σκοπό τη δημιουργία συνεργειών, κυρίως στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων έργων, και την υποστήριξη της χρησιμοποίησης λύσεων, μεθόδων και προσεγγίσεων που αναπτύσσονται βάσει του προγράμματος LIFE.

- Τα «ολοκληρωμένα έργα» που υλοποιούν σε εκτεταμένη εδαφική κλίμακα, ιδίως περιφερειακή, πολυ-περιφερειακή, εθνική ή διεθνική κλίμακα, στρατηγικές ή έργα για το περιβάλλον ή το κλίμα, κυρίως στους τομείς της φύσης, συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων της διαχείρισης του δικτύου Natura 2000, των υδάτων, των αποβλήτων, του αέρα και του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν, ενώ παράλληλα διασφαλίζεται η συμμετοχή των ενδιαφερομένων και προωθείται ο συντονισμός με τουλάχιστον μία ακόμη σχετική ενωσιακή, εθνική ή ιδιωτική χρηματοδοτική πηγή και η ενεργοποίησή της, όπως απαιτείται από συγκεκριμένη νομοθεσία της Ένωσης για το περιβάλλον ή το κλίμα, τα οποία αναπτύσσονται δυνάμει άλλων πράξεων της Ένωσης ή αναπτύσσονται από τις αρχές κρατών μελών.

4. Επιλέξιμοι φορείς

Οι δυνητικοί δικαιούχοι, νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, μπορούν να υποβάλλουν πρόταση μόνοι τους (coordinating beneficiary), ενώ ενθαρρύνεται η συνεργασία ενός ή περισσοτέρων φορέων είτε ως εταίροι (associated beneficiaries) είτε ως συγχρηματοδότες (co-financer) εφόσον παρέχουν προστιθέμενη αξία στο έργο, ενισχύοντας την υλοποίηση της πρότασης ή την προώθηση του ιδιαίτερου χαρακτήρα, την ευρωπαϊκή διάσταση, τον αντίκτυπο και τη διάδοση των αποτελεσμάτων του έργου.

Ιδιαίτερως λαμβάνονται υπόψη τα εξής, όσον αφορά το χαρακτήρα των έργων και τη σύσταση ενός εταιρικού σχήματος:

- έργα διεθνικά που συμβάλλουν στην ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας για την εξασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος και την επίτευξη των κλιματικών στόχων
- συνέργειες φορέων του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα, που συμβάλλουν στη βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων του έργου
- έργα που ενθαρρύνουν τη συνεργασία φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης, εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών, ΜΚΟ και τοπικών οικονομικών και κοινωνικών οργανώσεων.

5. Προϋπολογισμός

Ο προϋπολογισμός της παρούσας πρόσκλησης ανέρχεται συνολικά στα 232,862,966 εκατ. ευρώ. Δεν ορίζεται κατώτατο όριο στον προϋπολογισμό των προτεινόμενων έργων αλλά ενθαρρύνονται προτάσεις με ενισχυμένες εκροές και υψηλή προστιθέμενη αξία (ενδεικτικά άνω των 500.000 ευρώ).

Το ποσοστό της συγχρηματοδότησης κυμαίνεται (αναλόγως τις δράσεις) από 60% μέχρι 75%.

6. Προθεσμίες υποβολής προτάσεων

Είδη έργων	Ημερομηνία υποβολής προτάσεων
Έργα Τεχνικής Βοήθειας	15 Σεπτεμβρίου 2014
Ολοκληρωμένα Έργα	10 Οκτωβρίου 2014
Παραδοσιακά Έργα (για το σύνολο των θεματικών προτεραιοτήτων)	16 Οκτωβρίου 2014
Προπαρασκευαστικά έργα	29 Οκτωβρίου 2014

7. Περισσότερες πληροφορίες

Τα έγγραφα που αφορούν την παρούσα πρόσκληση, καθώς και περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το ανωτέρω πρόγραμμα μπορείτε να αναζητήσετε στην ιστοσελίδα του προγράμματος:

<http://ec.europa.eu/environment/life/funding/life2014/index.htm>

Επίσης, οι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να απευθύνουν τα ερωτήματά τους στο **Εθνικό Σημείο Επαφής** (national contact point):

-για το Περιβάλλον: *Γιώργος Πρωτόπαπας*, g.protopapas@prv.ypeka.gr
-για τη Δράση για το Κλίμα: *Δημήτρης Νιαβής*, d.niavis@prv.ypeka.gr

Περαιτέρω, σας υπενθυμίζουμε ότι για τη συμμετοχή σας στο ανωτέρω πρόγραμμα, εφόσον προϋποτίθεται για την υλοποίησή του εταιρική σχέση με αντίστοιχους οργανισμούς της αλλοδαπής, πρέπει να τηρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 219 παρ.3 του ν.3463/2006 (για τους δήμους) και τις όμοιες διατάξεις του άρθρου 203 παρ.1 του ν.3852/2010 (για τις περιφέρειες).

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για περαιτέρω πληροφορίες και διευκρινίσεις.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΜΑΡΙΑ ΝΙΚΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1) Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

Εθνικό Σημείο Επαφής για το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα LIFE

Λεωφ. Κηφισίας 241 Τ.Κ.14561 Κηφισιά

(Υπόψιν κκ. Γ. Πρωτόπαπα & Δ.Νιαβή)

2) ΕΟΕΣ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΑ

Βύρωνος 29, Τ.Κ. 10558 Αθήνα

3) ΕΟΕΣ ΕΥΞΕΙΝΗ ΠΟΛΗ

Σ. Πέτρουλα 3, ΤΚ 13341 Άνω Λιόσια

4) ΠΕΔ της Χώρας

5) Κ.Ε.Δ.Ε.

Ακαδημίας 65 και Γεναδίου 8, Τ.Κ 10678 Αθήνα

6) Ε.Ν.Π.Ε.

Μεσογείων 15, Τ.Κ 11526 Αθήνα

7) Πανεπιστήμια-ΤΕΙ

8) Επιμελητήρια της Χώρας

9) Ελληνική Εταιρεία Τοπικής

Ανάπτυξης & Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ ΑΕ.),

Μυλλέρου 73-77, Τ.Κ 104 36 ΑΘΗΝΑ

10) Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα

Βασ.Σοφίας 2, Τ.Κ 10674 Αθήνα

(α) Αναπληρωτή Επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής
Επιτροπής στην Ελλάδα, κ. Α. Περουλάκη

(β) Επικεφαλής Συντονισμού Δικτύων Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης Europe
Direct, κα Κ. Σόκολη

11) Γραφείο Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ελλάδα

Λεωφ. Αμαλίας 8, Τ.Κ 10557 Αθήνα

(α) Προϊστάμενο και επικεφαλής του Γραφείου, κ. Λ. Αντωνακόπουλο

(β) Αναπληρωτή επικεφαλής του Γραφείου, κ. Α. Καϊλή

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο κ. Υφυπουργού
4. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα
5. Γραφείο κ. Γενικού Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών
6. Δ/ση Μηχανοργάνωσης και Η.Ε.Σ. (με την παράκληση να αναρτηθεί στο site του Υπουργείου, στη διαδρομή: Το Υπουργείο-Πολιτικές και Δράσεις-Διεθνή και Ευρωπαϊκά Θέματα ΟΤΑ-Προγράμματα & Συνεργασίες-Ενημερώσεις-Ανακοινώσεις)
7. Δ/ση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης
 - Τμήμα Αναπτυξιακών Προγραμμάτων